

Beata Meyer

Uniwersytet Szczeciński

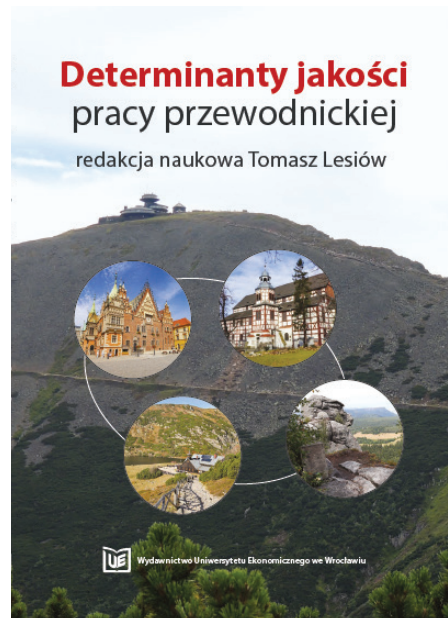
REKOMENDACJA MONOGRAFII POD REDAKCJĄ TOMASZA LESIOWA PT. „DETERMINANTY JAKOŚCI PRACY PRZEWODNICKIEJ”

Z dużą przyjemnością rekomenduję książkę pod redakcją Tomasza Lesiowa zatytułowaną „Determinanty jakości pracy przewodnickiej”. Jest to bardzo aktualne opracowanie koncentrujące się na zagadnieniach związanych z pracą przewodników turystycznych, ze szczególnym uwzględnieniem najnowszych tendencji w jej realizacji.

Monografia jest wielowymiarowym obrazem determinant pracy przewodnika turystycznego. Opracowanie jest wyrazem dociekliwości badawczej autorów, jest napisane poprawnym i zrozumiałym językiem, opiera się na bogatym zapleczu literaturowym i źródłowym, a dobrą ilustracją prezentowanych w pracy zagadnień jest bogata szata graficzna. Opracowanie ma charakter teoretyczny, empiryczny i aplikacyjny, a wybór problemu badawczego ma

uzasadnienie teoretyczne i praktyczne. Praca jest ukierunkowana na wskazanie aktualnego i możliwie najszerszego spektrum determinant jakości pracy przewodnickiej.

Przed pandemią Covid-19 liczba turystów na świecie osiągnęła 1,5 miliarda osób. W 2020 roku ograniczenia w przemieszczaniu spowodowane sytuacją pandemiczną przyczyniły się do spadku liczby turystów o ponad 70% (według UN WTO), ale nie spowodowały eliminacji potrzeb turystycznych, a wręcz je nasiliły. W miarę zmniejszania liczby ograniczeń oraz postępującego procesu szczepień spo-

leczeństwo zaczęło realizować aktywność turystyczną ze zwiększonym natężeniem. Konsekwencją jest wzrost zapotrzebowania na obsługę ruchu turystycznego, której kluczową częścią jest przewodnictwo turystyczne. Przewodnictwo turystyczne odgrywa wyjątkową rolę, pozwala bowiem nie tylko na kształtowanie wiedzy turystów o regionie, w którym się znajdują, ale również na kreowanie pozytywnego i atrakcyjnego wizerunku regionu oraz potrzeby ponownego jego odwiedzenia. Świadczenie usług przewodnickich na wysokim poziomie wymaga nieustannego kształcenia i aktualizacji wiedzy oraz wielu umiejętności, takich jak praca z grupą, wybór treści dopasowanych do potrzeb turystów (co jest zależne m.in. od ich wieku czy zainteresowań) oraz ich zajmująca prezentacja, czy praca głosem w różnych (czasami ekstremalnych) warunkach. Ponadto zmiany zachowań i oczekiwań turystów (nowe destynacje czy typy aktywności turystycznej) wymagają ciągłego nadążania przewodnika za ich zmieniającymi się potrzebami.

Ze względu na to, że autorzy monografii reprezentują różne dyscypliny naukowe i odmienne podejście do jakości pracy przewodnickiej, możliwe było przedstawienie oryginalnego, kompleksowego i niezbyt często spotykanego ujęcia pracy przewodnika turystycznego. Obowiązki przewodnika postrzegane są zazwyczaj z perspektywy udzielania informacji krajoznawczej, której jakość determinowana jest przez przewodnika i umiejętność przekazania jej turystom. W monografii udało się w sposób twórczy i oryginalny wskazać na inne (czasami zaskakujące i nowatorskie) czynniki mające wpływ na jakość pracy przewodnika turystycznego (jak m.in. wiedza o żywieniu). Zwrócono również uwagę na znaczenie nowych trendów i koncepcji realizacji aktywności turystycznej dla pracy przewodnika turystycznego oraz wskazano na niewykorzystane możliwości podnoszenia jakości pracy przewodnickiej umocowane w informacjach krajoznawczych.

Treść pracy została podzielona na wprowadzenie, cztery rozdziały, zakończenie oraz niezbędne spisy. Pierwsza część opracowania „Turysta – aktualne trendy i nowe koncepcje” stanowi podstawę dla prowadzonych w dalszej części rozważań. Zwrócono uwagę na znaczenie nowych trendów (ekoturystyka, turystyka wolontariuszy) dla pracy przewodnickiej. Szczególnie interesujący jest podrozdział 1.4. „Znajomość uwarunkowań kulturowych w doskonaleniu jakości pracy przewodnickiej” (D. Lesiów, T. Lesiów), która ma kluczowe znaczenie w odbiorze pracy przewodnika przez turystów. Ocena taka często może być nawet nieświadoma, ale wiedza przewodnika (lub jej brak) na temat zasad obowiązujących w kulturze turysty w sposób istotny determinuje ocenę jakości jego pracy. Część druga „Wpływ postępu w zakresie wiedzy o żywieniu i żywności na turystykę” zawiera szeroki zakres zagadnień obejmujących zarówno kwestie żywienia turystów podczas realizacji imprez turystycznych, jak i zagadnienia wykorzystania żywności i żywienia jako atrakcji lub produktów turystycznych. W sposób kompleksowy i ciekawy problematykę wykorzystania artykułów żywnościowych jako pamiątek turystycznych (ze szczególnym uwzględnieniem przypraw) omówiono w części „Przyprawy jako kulinarne pamiątki destynacji turystycznych” (M. Śmiechowska). Część trzecia „Turystyka

osób o specjalnych potrzebach psychofizycznych” koncentruje się na zagadnieniach dotyczących potrzeb turystów niepełnosprawnych i seniorów, z uwzględnieniem przede wszystkim specyfiki ich potrzeb oraz znaczenia aktywności turystycznej dla ich dobrostanu, oraz na zagrożeniach życia i zdrowia turystów i metodach pierwszej pomocy mogącej im uratować życie, której znajomość dla przewodnika turystycznego jest niezbędna. Część czwarta „Wiedza o obiektach i trasach turystycznych” to część traktująca o znaczeniu wiedzy krajoznawczej w pracy przewodnika oraz możliwościach jej prezentacji. Tej ostatniej kwestii dotyczy wyjątkowo interesujące opracowanie „Atrakcje turystyczne i ciekawostki na »Szlaku Piastowskim«” (A. Matysiak), w którym autor wyjaśnia, jak można wykorzystać prezentacje multimedialne do zwiększenia zainteresowania turystów odwiedzonym regionem.

Wnioski z zaprezentowanych zagadnień mogą być użyteczne nie tylko dla przewodników turystycznych, ale również dla organizatorów imprez turystycznych, dla których mogą być cenną wskazówką przy projektowaniu imprez, czy też dla organizacji turystycznych (lokalnych), dla których mogą stanowić ważny materiał ilustrujący możliwości wykorzystania wiedzy krajoznawczej przewodników turystycznych. Ze względu na kompleksowy charakter monografia z pewnością będzie się pozytywnie wyróżniała na rynku, gdzie brakuje tego typu opracowań.